

forbeholde Indenrigsministeren, at han, hvis Dømmen gaar den Vedkommende imod, dog ikke skal være nødt til at tvinge denne til at paatage sig endyderligere et Tab derved, at han saa strax skulde træffe en anden Afford med den Mand, som han en Gang havde leiet det paagjældende Jordbrug til paa Naremaal, medens han nu øjeblikkelig vilde have at give det i Fæste. Dette er Meningen med mit Underændringsforslag under Nr. 8, og jeg tror ikke, at Nogen i Virkeligheden vil kunne sige, at det medføre en vidtgaende Amnesti. Der er overhovedet slet ikke her Tale om Amnesti, men der er kun Spørgsmaal om at jævne en Strid mellem Fremtid og Fortid paa en efter min Mening billig Maade. Der kan i det Hele slet ikke være Tale om, at den omhandlede Bestemmelse skulde kunne komme til Anvendelse overfor fremtidige Tilfælde. For Fremtiden giver jo nemlig den foreslaaede Lov netop den Regel, at alle Parceller af en vis Beskaffenhed skulde bortfæstes. Der kan saaledes slet ikke være tænkt ved Underændringsforslaget paa Andet end de Parceller, som skrive sig fra Fortiden; men til dem er ogsaa mit Underændringsforslag knyttet, og derfor dem maa jeg holde for, at det vilde være en ufornøden Gaardhed at ville tvinge deres Eiere til strax at komme, bort fra et Leieforhold, som i alt Fald er indgaaet af dem uden at vide, at det stred imod Loven. Er Leieforholdet indgaaet efter Udstedelsen af den her foreslaaede Lov, ja saa er det en ganske anden Sag; thi saa vilde de vide, at det er ulovligt. Men, inden den foreslaaede nye Lov er traadt i Kraft, kan det vel overfor den Stilling, som Administrationen har indtaget til disse Forhold, være Eierne tilladt at tvivle om, hvorvidt de ere forpligtede til at bortleie eller at bortfæste. Jeg henstiller hermed til det ærede Thing at dømme om, hvorvidt det er billigt eller ikke, at man lader de Forhold, som ere indgaaede under den nuværende Lovgivning, løbe ud, forinden man bringer den nye Lov, som maatte for Eieren vil vise sig at være en Gaardhed, til Anvendelse, idet jeg paany gjør udtrykkelig gjældende, at dette Underændringsforslag ikke kan komme til at angaa andre Forhold end dem, som ere

indgaaede førend den foreslaaede Lovs Straftvæden.

Hvad nu Endringsforslaget under Nr. 13 til § 4 angaar, da mindes jeg ikke at have anbefalet det ærede Thing at vedtage det, eller at jeg overhovedet har sluttet mig dertil. Jeg har kun sagt, at der for mig ikke var nogen fyldestgjørende Grund til at modsætte mig det. Lad mig her strax tilføie, at, naar jeg igaar sagde, at jeg fandt, at det stemmede men en Tanke, som jeg havde havt med et af mig til Sagens 2den Behandling stillet Forslag, da herved dette paa en Feiltagelse af mig. Dersom Forslaget ikke vedtages, vil Stillingen endog netop blive den, at de Eiendomme, hvor Agerbrug ikke er Hovedsagen, vilde blive fæstefrie. Jeg kan i Overigt ikke erkjende, at der skulde være nogen principiel Uoverensstemmelse imellem § 1 og saa det Forslag, som der her er Tale om. § 1 giver nemlig vel ganske vist en Fortolkning af, hvad der forstås ved en Gaard, men denne Fortolkning gives efter § 1's egne udtrykkelige Ordlyd, forsaavidt der er Spørgsmaal om Omfordeling, og de Herrer vilde have bemærket, at jeg igaar hverken fandt Anledning til selv at tiltræde eller til at anbefale det ærede Thing deri at gjøre nogen Forandring. I § 4 er der derimod Spørgsmaal om Fæstetvængen, og jeg spørger nu de Herrer: „Ere da Reglerne for Omdelingen i § 1 de samme som Reglerne for Fæstetvang i § 4"? Nei, det ere de ikke. § 1 undtager netop udtrykkelig alle Parceller fra at komme ind under Reglerne for Omfordeling, hvorimod § 4 udtrykkelig for Fremtiden paa lægger disse Parceller Fæstetvang, naar de have en vis Størrelse og bruges paa en vis Maade. Jeg kan derfor heller ikke se, at der enten vil indeholdes nogen Opgiven af mit Standpunkt eller nogen Tilintetgjørelse af Begrebet „Gaard“ i § 1 deri, at det omtalte Endringsforslag under Nr. 13 vedtages. Og, naar jeg igaar har sagt, at der ikke var nogen Foranledning for mig til at modsætte mig det, da forklarede jeg hvorfor. Det var, fordi det efter min Mening er uden nogen praktisk Betydning, som det overhovedet er værd at nævne. Thi hvad gaar der ind under § 1, 2det Stykke? Det omfatter alle de nuværende